

Skolotājs, kurš vada mācīšanos (Skolotāja snieguma apraksts)

Iedvesmo, virza un atbalsta skolēnus izaugsme

- Pauž pozitīvu attieksmi un patiesu interesi par skolēniem un savu darbu; rīkojas atbilstoši tam, ko sagaida no saviem skolēniem.
- Saskata skolēnos potenciālu, rosina darīt labāko, kas ir viņu spēkos, neatkarīgi no iepriekšējās pieredzes, sasniegumiem un spējām.
- Uzņemas iniciatīvu un atbildību virzīt katra skolēna izaugsmi, motivē sasniegt lielus mērķus un veicina psiholoģisko labklājību, lai to paveiktu.
- Zina, kā skolēni mācās un attīstās fiziski, sociāli, emocionāli un intelektuāli un kas var ierobežot viņu mācīšanos; pielāgo atbilstošus mācīšanas paņēmienus.
- Rosina skolēnus ieguldīt pūles un uzņemties arvien lielāku atbildību par savu mācīšanos; piedāvā arvien jaunus izaicinājumus un atbalstu, lai skolēni ar tiem varētu tikt galā patstāvīgi.

Veido fiziski un emocionāli drošu, attīstošu un iekļaujošu mācību vidi

- Ar skolēniem veido pozitīvas, taisnīgas, cieņpilnas un konstruktīvas attiecības, izzinot un ņemot vērā viņu intereses, viedokli un mācīšanās vajadzības.
- Klasē apzināti veido un sistemātiski uztur pozitīvu mācīšanās kultūru, kurā tās dalībnieki novērtē un atbalsta vēlmi izzināt, pūles un grūtību pārvarēšanu, sadarbību un savstarpējo atbalstu, apzinās paveikto un priecājas par sasniegumiem, kļūdas uztver kā iespēju augt, saista savus panākumus ar ieguldīto darbu; piedalās šādas kultūras veidošanā skolā.
- Pārzina un efektīvi izmanto klasvadības paņēmienus, kas veicina mācīšanos un pozitīvu uzvedību: sadarbībā ar skolēniem un kolēģiem formulē skaidrus uzvedības noteikumus, kurus skolēni sistemātiski apgūst; atbilstošu uzvedību labvēlīgi atbalsta, bet uz uzvedības noteikumu pārkāpumiem reaģē konsekventi un taisnīgi.
- Mērķtiecīgi un efektīvi izmanto visu pieejamo mācību laiku, lai mācībās iesaistītu ikvienu: izmanto daudzveidīgus paņēmienus, to skaitā individuālo, pāru un grupu darbu, kas rosina katru skolēnu domāt un darīt pašam; organizē mācību procesu tā, lai atbalstu skolēni saņemtu gan no skolotāja, gan viens no otra.
- Izvēlas un veido sasniedzamajiem rezultātiem atbilstošu fizisko vidi un tādēļ organizē mācības gan skolā, gan ārpus tās, variē ar klases iekārtojumu un izmanto uzskates līdzekļus, atgādnes un citus nepieciešamos resursus, kas veicina skolēna patstāvīgu mācīšanos.

Pārzina savu mācību jomu un mācību priekšmetu(s) un to(s) prasmīgi māca

- Pārzina attiecīgās mācību jomas un mācību priekšmeta(u) saturu, to struktūru, apgūstamo lielo ideju, jēdzienu un prasmju savstarpējo saistību un pēctecību.
- Prasmīgi izmanto savas mācību jomas standartu un mācību priekšmeta(u) paraugprogrammas, lai mērķtiecīgi plānotu uz skolēnu sasniedzamo rezultātu vērstas mācības gadam, tematam, mācību nodarbībai; atvasina un grupē sasniedzamos rezultātus sava mācību priekšmeta vai moduļa mācību programmas izveidei vai pilnveidei; kopīgi ar kolēģiem plāno un saskaņo mācību saturu.
- Izprot un pastāvīgi interesējas par to, ko skolēni domā par attiecīgās mācību jomas un mācību priekšmeta saturu un tā apgūšanas veidu; analizē skolēnu domu gājienu, nosaka tipiskus skolēnu nepareizos priekšstatus un mērķtiecīgi izvēlas atbilstošus mācīšanas paņēmienus, organizē iesaistošu un dzīves situācijām pietuvinātu mācību procesu, lai veidotu padziļinātu izpratni.
- Mācību jomā un mācību priekšmetā(os) mērķtiecīgi attīsta vispārīgās jeb caurviju prasmes, piedāvājot apgūt atbilstošas stratēģijas; saskaņoti sadarbojoties ar kolēģiem, rada iespējas caurviju prasmes izmantot un pēctecīgi attīstīt arī citās mācību jomās un mācību priekšmetos.

Plāno mācības stratēģiski un tās efektīvi īsteno

IZVIRZA SASNIEDZAMO REZULTĀTU (SR)

- Plāno mācības, kas virzītas uz SR skolēnam.
- Izvirza skolēniem nozīmīgus un kompleksus īstermiņa un ilgtermiņa SR, kas paredz gan konkrētu zināšanu un atsevišķu prasmju apguvi, gan to pārnešanu jaunās situācijās; izvirza SR gan viena mācību priekšmeta ietvaros, gan tādus, kas skar vairākus priekšmetus/jomas; rūpējas, lai SR ietvertu caurviju prasmju attīstību un paredzētu saskaņoti lietot zināšanas, prasmes un attieksmes.
- Iesaista skolēnus SR izvirzīšanā un skaidro to nozīmi. Organizē darbu, kurā skolēniem rodas izpratne, ko viņi iemācīsies, veicot uzdevumu, kā uzdevums palīdzēs sasniegt mērķi un kāds ir labs sniegums.

PIEDĀVĀ JĒGPILNUS UZDEVUMUS

- Plāno un īsteno mācību nodarbības, kurās skolēniem ir saprotams SR, iespēja jauno informāciju saistīt ar iepriekšējām zināšanām, ar mērķtiecīgu skolotāja atbalstu veidot dziļu izpratni par mācību saturu, pašiem praktiski darbojoties un izmantojot jaunās zināšanas un prasmes daudzveidīgās situācijās.
- Sagatavo un mērķtiecīgi izvēlas SR sasniegšanai piemērotus uzdevumus, kas prasa patstāvīgi domāt un darboties augstākajos izziņas līmeņos, ar modeļu un piemēru palīdzību pašiem atklājot likumsakarības.
- Piedāvā izaicinājumus, kas prasa izmantot gan vienas, gan vairāku mācību jomu vai mācību priekšmetu zināšanas un prasmes.
- Māca skolēniem konkrētai situācijai atbilstošas stratēģijas, piedāvājot atbalstu, piemēram, paraugus, modeļus, piemērus, procesa aprakstus, snieguma līmeņu aprakstus; ievieš un nostiprina tādu mācīšanās procesu, kurā skolēni tos mērķtiecīgi izmanto, pēc nepieciešamības papildina un pielāgo savām vajadzībām, pakāpeniski veidojot patstāvīgas mācīšanās ieradumus.
- Organizē mācību procesu tā, lai skolēni risinātu reālās pasaules problēmas arvien pieaugošā grūtības pakāpē, izaicinātu esošo situāciju, lai saskatītu pasaulē iespējas veidot pievienoto vērtību un to arī darītu, kā arī savas ikdienas darbības saistītu ar plašāku kontekstu un rūpēs par savu kopienu, sabiedrību, pasauli rīkotos atbildīgi un saskaņā ar savām vērtībām.
- Rūpējas, lai skolēni kritiski izvērtētu dažādu informāciju un pieņemtu izsvērtus lēmumus, kā arī ieklausītos atšķirīgos viedokļos un efektīvi sadarbotos, ievērojot gan savas, gan citu vajadzības.

SNIEDZ ATTĪSTOŠU ATGRIEZENISKO SAITI

- Skolotājs rūpējas, lai skolēnu darbu vērtēšana vienmēr būtu taisnīga, saprotama un tā atbalstītu skolēnu mācīšanos. Iesaistās vērtēšanas pieejas redzējuma izveidē skolas līmenī.
- Mērķtiecīgi plāno, izvēlas un veido uzticamus, mācību jomai un mācību priekšmetam, skolēnu SR un vērtēšanas mērķim atbilstošus vērtēšanas rīkus.
- Formulē skaidrus un SR atbilstošus kritērijus skolēnu snieguma vērtēšanai. Kompleksa snieguma izvērtēšanai veido snieguma līmeņu aprakstus. Sadarbojas ar kolēģiem, lai izvirzītu un izmantotu vienotus vērtēšanas kritērijus un sekotu skolēnu izpratnes un prasmju attīstībai ilgtermiņā.
- Regulāri nodrošina skolēniem konkrētu, izmantojamu, laikus iegūstamu un cieņpilnu atgriezenisko saiti par sniegumu (gan procesu, gan rezultātu). Informē skolēnus par viņu darba vērtēšanas kritērijiem pirms snieguma demonstrēšanas un nodrošina skolēnu izpratni par to. Iesaista skolēnus savas izaugsmes sekošanā un snieguma izvērtēšanā un piedāvā atbilstošas iespējas un atbalstu sniegumu uzlabot.

ROSINA DOMĀT PAR MĀCĪŠANOS

- Regulāri rosina skolēnus domāt par savu mācīšanos – reflektēt par savu domāšanu, analizēt savas domāšanas procesus un izvērtēt izmantotās stratēģijas; pats modelē savas domāšanas gaitu un to atklāj skolēniem.
- Organizē mācību procesu tā, lai skolēniem būtu iespēja pašiem plānot, uzraudzīt un izvērtēt savu mācīšanās procesu.
- Rosina skolēnus izvirzīt personiskos izaugsmes mērķus, plānot savu darbu mērķu sasniegšanai un sekot savai izaugsmei, izziņāt savas stiprās un vājās puses, meklēt iespējas un veidus, kā attīstīt savu domāšanu.
- Atbalsta un sekmē domāšanas kultūras attīstību gan stundās, gan ārpus tām: regulāri uzdod jautājumus, uz kuriem nav vienas pareizās atbildes, atvēl laiku domāšanai un izsvērtām atbildēm, atbalsta neierastus skatījumus.

Pilnveido savu profesionālo praksi un sadarbojas ar kolēģiem un vecākiem skolēnu mācīšanās atbalstam

- Izmantojot precīzus un uzticamus datus no dažādiem avotiem, to skaitā informāciju par skolēnu izaugsmi un atgriezenisko saiti no skolēniem par mācību procesu, individuāli un kopā ar kolēģiem analizē un kritiski izvērtē, cik efektīvs bijis darbs, lai sasniegtu izvirzītos SR. Pielāgo plānus, lai darbs būtu vēl efektīvāks; sistemātiski izvērtē mācību nodarbību un mācīšanas pieejas efektivitāti.
- Sadarbojas ar kolēģiem, lai kopīgi plānotu un saskaņotu mācību saturu un pieeju; laikus risina problēmsituācijas, vajadzības gadījumā prasot padomu kolēģiem vai speciālistiem; efektīvi iesaista atbalsta personālu.
- Veido pozitīvas, sadarbībā balstītas attiecības ar vecākiem, lai uzlabotu viņu bērnu mācīšanos un psiholoģisko labklājību; rada iespējas vecākiem atbalstīt savu bērnu mācīšanos: saprotami, cieņpilni un regulāri komunicē ar vecākiem par viņu bērnu progresu un min konkrētus ieteikumus, kā viņi savus bērnus var atbalstīt.
- Sistemātiski plāno un īsteno savu profesionālo izaugsmi; meklē papildu resursus – atbalstu, laiku un izziņas materiālus –, lai turpinātu pilnveidoties.
- Regulāri piedalās izglītības iestādes attīstībā, dalās sava darba pieredzē ar kolēģiem skolā un ārpus tās; aicina un atbalsta arī citus kolēģus dalīties pieredzē, saskata kolēģus kā savas profesionālās pilnveides avotu.